

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

I. ÉVFOLYAM 2. SZÁM.

1987

Ára: 30 fillér.

1959. ÁPRILIS 10.

Pár lépés az „Élet”

Kétszáz diplomásunkra kb. 300 állás vár

Pár hét választ már el attól a pillanattól, amikor a IV. éves hallgatóink végleg elhagyják az egyetem falait.

Négy hosszú év után, az évfévi vizsgák és az államvizsgák, gondja bővült: ki hová, milyen állásba kerül?

Eppen ezért ellátogattunk a Művelődésügyi Minisztérium Felsokeleti Osztályára, ahol Czédli György, Nábrádi István és Bajkai István elvtársakkal beszélgettünk el a közgazdászok elhelyezkedési lehetőségeiről. Beszélgetésünk során megtudtuk, hogy az egyetemi hallgatók álláshoz jutásához a következőképpen történik: a Művelődésügyi Minisztérium bekéri a különböző tisztségekhez tartozó állásajánlatokat, az igényeket összeveti a közgazdászok állásajánlatjaival, majd a Művelődésügyi Minisztérium eldönti, hogy mely állásba kerülhetnek.

Az egyetemen a megírt állásokat pályázni lehet, egy hallgató több állást is megpályázhat egyszerre. Abban az esetben, amikor egy állásra több jelentkező van, az érdeklődőket felhívják a Művelődésügyi Minisztériumhoz, ahol a Művelődésügyi Minisztérium eldönti, hogy mely állásba kerülhetnek.

A közgazdászok elhelyezkedése nem jelent különösebb gondot — mondja Czédli elvtárs — megnyugtató képet nyújt pl. a múlt évi mérleg is. Tavaly a 222 végző közgazdász hallgatóra 450 állás érkezett, azaz a Művelődésügyi Minisztériumtól.

„Az idén is hasonló a helyzet — veszi át a szót Nábrádi István

elvtárs. Az igénylések még nincsenek lezárva, nem ismeretes még pl. a Könyvtári Minisztérium és a tanácsok igényei sem. A jelenlegi helyzet az, hogy az igénylések száma meghaladja a 300 főt, ugyanakkor előreláthatólag a most végző közgazdász hallgatók száma 195—200 fő.”

Erdemes azonban a jelenlegi állapot szerint egy-két szaktípust megemlíteni. Nagyon jó a helyzet a pénzügy szakon, ahol 33 végző hallgatóra 52 állás vár. A pénzügy szakon 42 fő végző, és csak az Építészeti Minisztérium igényel 52 közgazdászt, más tisztségre 30 igény érkezett be ideig. Jó a helyzet a számviteli szakon is, ahol 14 végző hallgatóval szemben 18 állás vár rájuk. Altalános szakon 18 hallgató végző 21 állás vár rájuk.

Előreláthatólag az állásoknak valamivel több mint egynegyede budapesti, és a többi vidéki munkahelyre.

A lista több mint valószínű április 15. körül zárható le, addigra az összes igénylés összesítése megtörténik és április második felében megküldik az egyetemnek.

Azaz távoztunk Bajkai elvtárs-tól, hogy az igénylések összesítése után még egyszer megfigyeljük, amikor már minden szakra vonatkozólag végleges és pontos adatokat kaphatunk.

Ezzel a következő számunkban tájékoztatjuk olvasóinkat.

Varju István

IFJÚ GÁRDISTÁK

Egy harmadik emeleti terem működik az egyetemi KISZ Ifjú Gárda szervezete.

Molnár István századparancsnok kérdésünkre válaszolva elmondta, hogy az Ifjú Gárda országos szinten közvetlenül az ellenforradalmat követő időszakban jött létre, azzal a céllal, hogy segítse a karhatalmat és támogassa az újonnan megalakult KISZ-szervezeteket.

Akkoriban kerületi szinten működött a gárdák, mintegy 80 fős létszámmal. A konszolidáció bekövetkezése után a helyzet lehetővé tette, hogy a korábbi kerületi szervezetet le lehessen bontani üzemi, iskolai, illetve egyetemi szintre.

Az egyetemi egység 1958 szeptemberében alakult meg 30 fős létszámmal. Megalakulása után azonnal tevékenyen bekapcsolódott az egyetemi napok megrendezésébe. A kiállítások, megnyitók ünnepségek rendezőgárdistáink eredményesen működtek közre.

Az egyetemi napokat befejező béli szereplésükért és az ügyes rendezésért az egyetemi egység rektori dicsérlevelt kapott. Több óra vett részt jelölőgyűléseken, a választások idején. Például az első osztály első öre hozzájárulásaival hozzájárult a IX. ker., Üllői út 121. szám alatt tartott jelölőgyűlés sikeréhez.

Milyen az egyetemi osztály belső felépítése? — Az egyetemi Ifjú Gárda négy örsből áll, az örsöt egyenlően hat fő és a parancsnok alkotja. Két óra alkot egy osztályt. Az egyetemi egység parancsnoka Varga Lajos III. éves pénzügy szakos hallgató. Minden héten foglalkozásokat tartunk, vagy az egyetemen, vagy a kerületi KISZ-szervezetben.

Mi az Ifjú Gárda célja? — A politikai munkában, szervezésben, a tanulmányi fegyelmet megszilárdításában élenjáró olyan aktív gárda nevelése, melyet operatív feladatok végrehajtására bármikor igénybe vehetnek a KISZ-bizottságok. A foglalkozások is e cél elérése érdekében zajlanak. A gárda tagjai politikai jellegű előadásokat hallgatnak, önvédelmi kiképzésben részesülnek, valamint az állóképességet növelő sportokkal foglalkoznak.

Ki lehet tagja az Ifjú Gárdának? — Mindenki, aki legalább 3 hónapja a KISZ tagja és a gárdába való felvételi kérelmét a tagság elfogadja, ami természetesen jó tanulmányi eredményének, szilárd munkafegyelmének és fejlett politikai felkészültségének függvénye.

Mik az Ifjú Gárda egyetemi egységének elkövetkezendő tervei? — Fő feladatunk a nyári harsági munka megszervezése, a KISZ támogatása az egyetemi munkában, a fizikai munka megbecsülésének elmélyítése, valamint segítjük a párt és a KISZ rendezvényeinek megszervezését. Ezenkívül kirándulásokat és egyéb kulturális összejöveteleket szervezünk — fejezte be beszámolóját Molnár István elvtárs.

(Szabó)

A Statisztika Tanszék a tudományos diákkörök segítségével igyekszik a hallgatókat megismertetni a tudományos munka alapjaival. Az Ipar, Karon meginduló TDK-n a munkatermelékenység mérésének direkt módszerrel foglalkoznak. A résztvevő hallgatók az üzemekben fogják tanulmányozni a módszer alkalmazását.

Diszünnepség április 4 tiszteletére

Hazánk felszabadulásának 14. évfordulója tiszteletére diszünnepeket rendeztek egyetemünk oktatói, hallgatói és dolgozói részvételével április 3-án az aulában. Az elnökség helyet foglaltak: az oktatói személyzet, a pártbizottság, a KISZ, a Művelődésügyi Minisztérium és a társadalmi szervezetek képviselői.

Az ünnepség a magyar és a szovjet himnusz hangjaival kezdődött. Háy László rektor bevezetője után dr. Forgács Tibor docens mondott ünnepi beszédet.

Forgács elvtárs beszédében utalt arra, hogy a Tanácsköztársaság kikiáltása, amelynek röviddel ezelőtt ünnepeltük 40 éves évfordulóját és a fasiszta uralom alól történt felszabadulásunk szorosan összefügg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével, a világ első szocialista államának megszületésével. A Szovjetunió létrejöttének köszönhető, hogy kialakult egy szocialista világszisztem, amelyhez mi is hozzátartozunk. A Szovjetunió jelenében a ma még elnyomott népek saját holt napjukat látják — mondotta Forgács elvtárs. A Szovjetunió gazdasági és tudományos téren eddig elért eredményei és a 7 éves terv nem-repék ismeretessé vált ragyogó perspektívái követendő példák kell, hogy legyenek minden szocializmust építő nép számára, így tehát a mi számunkra is.

Mi a legfontosabb teendő a szocialista építők munkájában? Az anyagi bőség szakadatlan növelése mellett különös gondot kell fordítani arra, hogy türelmes felvilágosító munkával az emberek tudatából száműzzük a kapitalista múlt átkos örökségét, hogy társadalmunk minden egyes tagja fel foghassa és megérthesse a valóságban végbement, nagy jelentőségű változásokat. Másik fontos kérdés ennek kapcsán szakmai és politikai szempontból egyaránt megfelelő olyan új értelmiség kialakítása, mely sikerrel tesz eleget a napról napra bővülő követelményeknek. Felhívta Forgács elvtárs a figyelmet Hruscov-

számára, így tehát a mi számunkra is.

Mi a legfontosabb teendő a szocialista építők munkájában? Az anyagi bőség szakadatlan növelése mellett különös gondot kell fordítani arra, hogy türelmes felvilágosító munkával az emberek tudatából száműzzük a kapitalista múlt átkos örökségét, hogy társadalmunk minden egyes tagja fel foghassa és megérthesse a valóságban végbement, nagy jelentőségű változásokat. Másik fontos kérdés ennek kapcsán szakmai és politikai szempontból egyaránt megfelelő olyan új értelmiség kialakítása, mely sikerrel tesz eleget a napról napra bővülő követelményeknek. Felhívta Forgács elvtárs a figyelmet Hruscov-

nak, az SZKP XXI. kongresszusán tett azon kijelentésére, mely szerint a szocialista tábor országai a közöttük szükség szerinti fennálló kölcsönös segítségnyújtás alapján nagyjából egyidőben fognak a kommunizmus kapujához elérkezni. Ez pedig ugyancsak komoly kötelességet ró ránk, hiszen a szocializmust, illetve a kommunizmust minden népnek magának kell felépítenie! E nehéz és felelőségteljes munkában két káros végtelmen kívül hagyásból kell különösen tartózkodni. Beszéde végén utalt még az előadó termelőszövetkezeti mozgalmunk állandó erősödésére, amely máris látható jele annak, hogy pártunk, kormányunk és egész dolgozó népünk magáévá tette a XXI. kongresszus reánk vonatkozó célkitűzéseit, ugyanakkor biztosított arra nézve, hogy jövőformáló nemes munkánkban mi sem fogunk barátaink és nagy példaképünk mögött lemaradni.

Forgács Tibor elvtárs nagytetszésű beszéde után az internacionális hangjaival ért véget az ünnepség első része, majd színvonalas kultúrmműsor szórakoztatta a vendégeket, amelyen különösen egyetemünk országsszerte ismert népi táncsoportja aratót sikert.

L. T.

KÖZLEMÉNY

A lap első számával kapcsolatban számos elvtárs juttatja el észrevételeit, bírálatát a szerkesztőséghez. Jele ez annak, hogy a „Közgazdász” magukénak érzik és a bírálatok hangneméből kitűnik, hogy céljuk a segíteni akarás volt. Összintén köszönjük valamennyi elvtárs bírálatát, s azt a jövőben is elvárjuk.

Feltétlenül egyetértünk azzal, hogy a lap első száma nem foglalkozott kellően a Tanácsköztársasággal. Meg kell azonban jegyezni, hogy a megemlékezés nemcsak egy napig tart, s hogy ez év első felében sorozatosan szentelünk majd teret a nagy évfordulónak, visszaemlékezések, dokumentumok formájában.

Helytelen volt, hogy a kiállítás rendezői között nem emlékeztünk meg a marxizmus tanszék dolgozóiról és a hallgatókról.

adásáról szóló cikk aláírása sajnálatos módon nyomdabírá volt, amely még a kefelevonaton nem szerepel. Közölhetjük, hogy az egyetemi pártbizottság felhívta a nyomda figyelmét hasonló hibák jövőbeni elkerülésére. Ugyanakkor a magunk részéről kerülni fogjuk a félreértésre okot adható névrövidítéseket.

Jogosan vetették bírálóink szemünkre bizonyos felületes-ségből származó pontatlanságokat (egyes elvtársakat tévesen más funkcióba „helyeztünk” stb.), valamint Dobozy Imre előadásáról szóló cikk homályos utalását, Veres Péter „Kert-Magyarország” koncepciójára. A cikk írója itt Dobozy ezel kapcsolatos bírálatára akart utalni, sajnos, a megfogalmazás nem volt jó.

Kérjük az elvtársakat, hogy továbbra is figyeljék munkánkat.

A Bocskajov elvtárs elő-

TÁJÉKOZTATÓ

az államvizsgáló és szigorlatozó hallgatók részére (délelőtti és levelező)

A politikai gazdaságtan államvizsgálóira és szigorlatra szükséges ismeretek a következő anyagokból sajtóíthatók el:

1. Az I. évfolyam részére kiadott kapitalizmus politikai gazdaságtan jegyzet.
2. A II. évfolyam részére kiadott monopolkapitalizmus politikai gazdaságtan jegyzet.
3. A szocializmus politikai gazdaságtanából a vizsga időpontjáig megjelent jegyzet-részek.
4. A szocializmus politikai gazdaságtanának azokat a fejezeteit, melyekből a vizsga időpontjáig jegyzet nem jelenik meg, a Kossuth Könyvkiadó által kiadott „Szocializmus politikai gazdaságtana” 3 kötetéből kell megtanulni. Ennek I. és II. kötete Budapesten már nem kapható (vidéken állítóg igen). Az Egyetem könyvtárában az elvtársak rendelkezésére áll. Ezeket könyvesboltban árulták.
5. Az 1958/59-es politikai gazdaságtan irodalomjegyzékben foglalt kötelező és ajánlott irodalom.

A jegyzetek és az irodalomjegyzék a Jegyzetellátó Vállalatnál szerezhetők be.

A tananyag témaköréit (fejezeteit) az irodalomjegyzék tartalmazza.

A vizsgázónak ismernie kell az SZKP XXI. kongresszusának anyagát, a napi sajtóban, a Társadalmi Szemle és a Közgazdasági Szemleben tárgyalt aktuális közgazdasági vonatkozású kérdéseket.

Felhívjuk az államvizsgálók figyelmét, hogy amennyiben a II. éves előadásokon részt tudnak venni, ezt feltétlenül tegyék meg.

A vizsgaidőszak alatti konzultációs időpontok a hirdetőtáblára lesznek kiírva.

1959. március.

Politikai gazdaságtan tanszék,

FALUSI TAPASZTALATOK

Szerte az egész országban nagy visszhangra talált az a siker, melyet a tél és koratavas folyamán a mezőgazdaság szocialista átalakítása terén elértünk. A jelenlegi fejlődés néhány olyan sajátos tartalmat, amelyre érdemes külön figyelmet szentelni.

Ilyen sajátosságok: egész községek és járásek tértek rá rövid idő alatt a termelőszövetkezeti útra; a középparasztok, tehát a nagyobb földterülettel rendelkező falusi lakosság tömeges belépése a termelőszövetkezetekbe. Most, hogy a mezőgazdaságban megindultak a tavaszi munkák, alábbhagyott falun az új tiszket létrehozó munka. A tavaszi munkák gyors és jó elvégzése, a megalakult termelőszövetkezetek szervezeti és politikai megszilárdítása a legfontosabb.

Bezárult egy eredményekben gazdag fejlődési szakasz, érdemes visszatekinteni és a tapasztalatokat leszűrni. Szükség van erre itt az egyetemen is, elsősorban azért, hogy az egyetem ifjúsága közelebb

érezze magához a falu szocialista átalakításának ügyét, és eltűnjenek a téves nézetek.

Van-e a pártja az aggodalomnak?

Nemegyszer hallhattuk, hogy ez a mostani gyors fejlődés kapcsolatban van a sokszor elítélt törvénytelen módszerekkel, bizonyos erőszakoskodásokkal. Nézzük meg, van-e valamilyen alapja az ilyen fajta feltevésnek?

A kételkedők egy része nem a falu szocialista átalakulása ellen foglal állást, csupán az aggodalom szől belőlük. Aggodalom, esetleges hozzátartozók miatt, akiket érint a falu szocialista átalakulása.

A múltbeli törvénytelen ségek emlékein kívül a kételkedőknek nincs okuk aggodalomra. Ezt több tényvel alátámaszthatjuk. A felszabadulás óta elért mezőgazdasági fejlődés, a termelőszövetkezeti mozgalom terén elért meggyőző eredményeink a döntő bizonyítékok.

Magyarországon 1945-ben, Sarkadon alakult meg az első termelőszövetkezet, a volt

Tisza-birtok újjazdának szövetkezése révén. Azóta ez a mozgalom állandóan új és egyszerű hajtásokat érszt. Minden megyében és járásban van már egy vagy több jól gazdálkodó, tagjainak nagy jövedelmel biztosító nagy hatáskörrel rendelkező termelőszövetkezet.

Másodsorban cölfolja a kételkedőket pártunk 1956 október utáni helyes, szavatartó politikája. A párt többször hangsúlyozta, hogy az elkövetett hibák nem ismétlődnek meg. A párt politikája az 1956 október utáni időkben rendkívül módon kedvezett a parasztságnak. A párt minden megtesz a munkáspárt szövettség megerősítésére, azonban kezdettől fogva hangsúlyozta, hogy nem mondhatunk le a falu szocialista átalakításáról. Ez a következetesség, ami a parasztság magatartását illeti, nem maradt hatástalan.

Mi tartja vissza?

Fejlődni akar a magyar paraszt is. Jobban akar élni, s (Folytatás a 2. oldalon.)

1950 óta működik egyetemünkön énekkar, mely igen sok kulturális seregszemlén szerzett elismerést és dicséretet. Így többek között 1952-től az összes egyetemi országos kultúrversenyen harmadik helyezést értünk el. Ugy látszik, hogy a harmadik helyre az énekkarunk már bérlete van. Ezek közül különösen figyelemre méltó az 1958. évi, mert itt igen sok magas színvonalú együttest előzött meg az énekkar.

Többször lépett fel az együttes a rádióban, vidéki városokban (Szeged, Miskolc). A cseh-szlovákiai vendégszereplés soha el nem múló élményt jelentett a kórus minden tagjának. Az énekkar „öregjei” a negyedévesek, Botka Margit, Hadj Antal, Szekeres Imre különös melegséggel emlékeznek vissza például a turnovói fogadtatásra.

Jelenleg az énekkar elég sok nehézséggel küzd, bár a művészeti és az anyagi (kotta-ellátás stb.) lehetőségek szinte korlátlanok. A legnagyobb gondot az okozza, hogy sokan nem járnak el rendszeresen a próbákra, így természetesen az énekkar tehetősége is igen lelkés vezetője, Tóth Mihály karnagy csak nagy nehézségek árán tudja megvalósítani művészi elképzeléseit, terveit.

Sajnos, a mostani helyzet nem túl biztató. Úgy érzem, hogy az énekart az egyetem társadalmi szervei nagymértékben magára hagyják és ahogyan én tudom, a többi

művészeti szakcsoport is hasonló helyzetben van. Nagyon jó lenne, ha az egyetem vezetői közül valakivel rendszeresen meg lehetne beszélni a kórus problémáit — mondta Tóth karnagy.

— Nagyon kicsi a férfiak — kapcsolódott a beszélgetésbe Hadi elvtárs. — Az első- és a másodikévesek közül nagyon kevés fiú vesz részt az énekkar komoly és mégis nagyon sok élvezetet jelentő munkájában. Mi, negyedévesek már nem sokáig leszünk itt az egyetemen és nagyon kell az utánpótlás. Talán a KISZ segíthetne.

Sajnos, a szünet a végéhez közeledett. Már csak arra volt időm, hogy a közelben beszélgető öt kislányt (Gidai Erzsit, Kevi, Farkas, Kovács első évfolyamosokat és Cserényi Gyöngyvért a diétásnövekedésképzőből) megzavarjam és feltegyem a szokásos kérdést: — Miért járnak énekelni?

A feleletek gondolatnyi szünet nélkül hangzottak el. Ime:

- Igen kellemes szórakozás.
- Tökéletes kikapcsolódást nyújt.
- Nagyon jó énekelni.
- Sokat tanulok művészileg is a próbákon.
- Szeretek szerepelni.

Még gyorsan megkérdeztem, hogy fárasztó-e a heti két foglalkozás. Erre nem is feleltek, csak elnevetették magukat és gyorsan elfoglalták helyeiket, mert ismét elkezdődött a próba.

(Szilas)

A „Ködös utak“-ról

Szóba került minden idők legjobb filmjei rangsorolásánál, főbb szereplői kitűnő művészek... Ennyit tudunk a „Ködös utak“-ról, s megnéztük a Filmklub, azaz ma már inkább Filmmúzeum bemutatásában.

Mi most a véleményünk?

Röviden: A Ködös utak nemcsak légüres térben mozgó, az élettől távolálló, néhol visszataszítóan giccses sztárfilm, de mindeme izlésrontó hatása mellett még káros is eszméletleg. Túl erős így? Nem hiszünk. Emberek szerepelnek, élnek, meghalnak — csak hát mindez a ködben mozog. Az alkotók éppen hogy sejtetni engedik a személyek kiletét, hogy miből élnek, mit csinálnak, de mindezt szándékolt felszínességgel már eleve lényegtelennek tartva. Valahol a ködben mozognak ők maguk is, s ha észre is vesznek valamit, megelégszenek körvonalalaival, hisz nem érdekes azt megismerni. Minek? A Sors már előre elrendezte mindent, az életutak szakadéka visznek, tudja ezt író, néző, főszereplő: miért érdekes hát, hogy miért kell ennek így lenni? A művészeket oly csekélységek, mint az indítóok (itt nem a filmben túllentül is bemutatott szatirokra és szentekre gondolunk), nem serkentik megismerésre és ábrázolásra.

Az igazi művészet célja: adni. Adni az embereknek, nézőnek, olvasónak; élő éleket ábrázolni. A művészet nevelő hatása hatalmas és nevelői felelőssége úgyszólván. Itt nemcsak izlésrontó hatására és felelősségére gondolunk. A mű hősei cselekvésükkel mutatják a példát: ime, lássátok, így kell, vagy így nem szabad cselekedni hasonló helyzetben, ez erkölcsös, haladó, ez megvetendő, retrográd.

Persze, tudjuk, hogy a maga idejében, az akkori izlésnek megfelelően a Ködös utak jó film volt. Ez a bírálata a ma emberének álláspontját kívánja leszögezni. Véleményünk szerint erre azért is szükség van, mert a film hírneve elnéző, sőt — egyséket — egyenesen pozitív ítélet alkotására csábít. A Ködös utakat mint kortünetet kell nézni; tudjuk, hogy ilyesmí volt, ezért és ezért, de idejét múlta, s mi róla az igazi szocialista művészet véleménye.

Miért kellett ezt itt, így elmondani? Sajnos, a Filmklub éppen ezt a feladatát nem teljesíti, hogy t. i. ilyen nézőpontból vizsgálja a filmeket. Igaz, ez csak vita eredményeképpen történhet. S ilyesmit nem tapasztalhatunk. Pedig, ha valaki figyelemmel kíséri, észrevehette, hogy milyen különböző nézetek alakultak ki a Ködös utak és más filmek körül a hallgatóság körében. Tehát egyáltalán nem szükségtelen, de nagyon is szükséges a Filmklub igazi jellegének felújítása.

Ha már itt tartunk, az sem közömbös, hogy a Filmklub immár sorozatosan mutat be művészileg igen gyenge filmeket (Ködös utak, Kék rapszódia, Viva Villa), s csak nagyritkán találunk egy-egy haladót, magas színvonalú régi-filmeket a műsorán. Ez meg is látszik különben az egyre csökkenő látogatottságon.

Nem hinnők, hogy pl. a Puszkás ember, vagy a Maxim-filmek ne érdekelnék a Filmklub közönségét. Talán mégis nagyobb gondossággal lehetne, kellene a programot összeállítani!

ZONGORAVESEN

ZONGORAVESENEN rendezett a KISZ és a Kultúrosztály a Tanácsköztársaság megalakulásának 40 éves évfordulója tiszteletére. A hagyományos szavalóverseny mellett egyetemünkön ez az újabb színfolt is azt bizonyítja, hogy a közgazdász-hallgatók között is akad jó néhány sokoldalúan művelte fiatal. Bizonyította ezt az a 7 pianista, aki az egyetem klubjának kitűnő zongoráján mérte össze tudását.

A versenyen kötelezően egy Liszt Ferenc és egy szabadon választott művet kellett játszani. A zsűri Liszt tolmácsolását vette döntőnek s ilyen alapon a győztes Sárközy Sándor III. évf. külker. szakos hallgató lett Liszt: Sunt lacrimae rerum, és Chopin: Á-dur Polonaise című művének nagy-szerű tolmácsolásáért (jutalma 300.— forint).

Második Kram Éva I. évf. tanári B-zakos hallgató lett (jutalma 200.— forint).

A harmadik díjat (50—50 forint) megosztották Egresy Ibolya I. évf. külker. és Bleier András I. évf. külker. szakos hallgatók között.

Ny. K.

Hozzászólás a modernség vitájához

Új közönség is kell

A „Közgazdász” legutóbbi (és egyben első) számában közölt vitacikkhez én csak egy oldalról szeretnék hozzászólni. Véleményem szerint ugyanis a mi közönségünk, amelyet a legújabb kultúraszertető és jószándék hat át, mégsem olyan könnyen tudja és akarja befogadni a művészet új tartalmát, mint ahogyan a vitacikkben kifejtett egyik álláspont elmondja.

Valamennyien ismerünk derék dolgozókat, akik hívek a szocializmus ügyéhez és mégis tudjuk róluk, hogy korántsem olyan problémátlannal fogadják be a szocialista művészet új tartalmát, ahogy az ember messziről elképzelné. Mit mondanak az ilyen emberek, ha a szocialista társadalom egy-egy mély, elgondolkozott problémáját boncolgató színdarabhoz, filmhez invitáljuk őket, vagy ilyen regényt akarunk kezükbe adni? „En fáradt vagyok a napi munka után, én pihenni, szórakozni akarok, s engem az ilyen komoly problémák fárasztanak. Inkább olvasok detektív-regényt, vagy valami jó szerelmes filmet nézek meg a moziban, mert akkor pihentebben megyek haza a munkába.” Mít követelnek ezek az emberek a művésztől? Szórakozást. Azt a szórakozást, amelyet a kapitalista giccs nyújt, és amelyet meg kell mondunk az igazságot, megszoktak ezek az emberek és amelyhez a szokás ereje súlyos láncokkal köti őket.

Félreértés ne essék, szórakozni is kell, jókat kell nevetni néha, és kell, hogy legyenek olyan filmek, amelyek után felüldülve és kipihenten lép ki az ember a moziból. S mindezt lehet megfelelő művészi formában és új tartalommal is megvalósítani. De nemcsak a szórakoztatás a művészet feladata. S amíg a közönség egy része főleg szórakozást keres a művészetben, addig nem mondhatjuk el azt, amit az előző szám cikke írt, hogy az új közönség kész befogadni az új tartalmat. Az új tartalomhoz az élet problematikus oldalainak az ábrázolása is hozzátartozik. A művészet súlyos része is...

Mi a tanulság mindebből? Szerintem mindössze csak az, hogy a harc még többé, mint ahogyan a vitáidő cikk vázolja, nemcsak új tartalomért, új formáért kell harcolni, hanem ugyanakkor és ezzel együtt az új közönségért is.

(b)

A tartalom alakítja a formát

„Az irodalomban az új mondanivaló mindig új formát követel. Az új mondanivaló pedig majdnem mindig előbb-rejára a mániál. Ennek következtében a forma is, De hang-súlyozni kell azt, hogy az új mondanivaló hozza létre az új formát s nem fordítva. Az új forma azért szükséges, mert közhelyé válna a világot arculcsapó mondanivaló.”

G. G.

(Folytatás az 1. oldalról.)

ezért már régen ragódik azon, amit a párt javasol, s fontolgatja magában a lehetőségeket.

Mégis, mi az, ami visszatartja, amiért még mindig nem tudott dönteni? Ma már nem mondhatjuk, hogy az ismeretlentől riadnak vissza, hogy nincsenek tisztában a termelősövetkezeti gazdálkodással. Tudják hogy a nagy-

üzemi gazdálkodást jelentő termelősövetkezeti jövedelmekből a legjobban működő kis- vagy középparaszti gazdaságnál is. Viszont esetleg nehéz lesz megszokni a közös gazdálkodást, hogy nem egyedül a maga uraként dolgozik, s ha sokan vannak, nagy viták, nézeteltérések lehetségesek.

Mindezek a dolgok már nagyon sokszor megfordultak fejében. S ha mégis várt mostanáig, csak azért tette, mert félt az újtól, amelynek várható nehézségeit inkább érezte, mint tudta. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a parasztnak egyéni gazdálkodó mivoltából eredően rendkívül kifejlődött a felelősségérzet, a megfontoltság, a bizalmatlanság embertársaival szemben. A parasztnak jóban-rosszban egyaránt csak magára számíthatott.

A paraszti szabadság

Érdemes még megemlékezni arról a sokat emlegetett paraszti szabadságról is, amelyről oly gyakran esik szó, különösen a termelősövetkezeti kérdésben.

Mit szabad a parasztnak: szabad hajnaltól napestig ellátni az összes állatokat, szántani, vetni, aratni, vásárra menni eladó áruival, eljárni a tanácsnál adó-ügynben, szerződés ügyben tárgyalni a földművelésügyi miniszterrel. Szabad fűre irani vagonát, s ennek ellenében ennie mindennap, a sarokban meghűződá hallgatnia.

Hogy mégis miért tartja a fiát, aki traktoros, vagy mérnök lett, vagy vejét, aki esztélyos vagy vasutas szabaddabb embernek, mint önmagát? Mert ha egész őszinte akar lenni — földje és állatai rbjának látja magát, amitől nem tud szabadulni, szórakozni is alig van ideje, s az öregkor... az a legbizonytalanabb, mert akkor elfogy már az erő. Mindezt persze nem fogalmazza meg ilyen élesen a parasztnak, de ő is észreveszi azt az egyre nagyobb különbséget, mely az ő élete s a termelősövetkezeti tag, a munkások élete között fennáll.

Vajai István Komárom megyei pártosztondijás

Olvasók regénye

(2. FOLYTATÁS)

— Legjobb lenne abbahagyni az egészet.

Egy szék nagy csattanással hátradől. Kardos Sanyi volt, aki most hirtelen felugrott.

— Azt már nem — kiáltotta.

— Nem csinálunk bohócot magunkból mindjárt az 1. szám után. Amit főztünk, egyikük meg! Folytatni kell.

— Igen? De hogy folytassuk? Az olvasók nem írnak folytatást, csak kritikát. Ebben viszont nem fogunk szükkölni. Az egész egyetem rajtunk nevet majd.

— Használjuk fel a kritikát. Ez a szemüveges fiú a III. évről — egyébként nem tudjátok, ki lehet? — ajánlott is valamit.

— Sokra megyünk vele. Egy szerelmespár összeveszett; nincs benne semmi érdekes. Nehezen csinálunk regényt belőle.

— Nyugalom, elvtársak, semmit sem szabad elsietni — szolt most Tükrösi, tapasztalt tanácsadójuk, kissé ironikus hangján, mely azonban most a lehető legkevésbé volt ironikus.

— Javallom, hogy vizsgáljuk meg az esetet. Ki tudja mi sül még ki belőle.

— Küldjünk ki talán bizottságot? — kérdezte valaki elkeseredett szájrándítással.

— Fontos. A bizottság egyik tagja Kardos elvtárs lesz, minthogy az ő évfolyamára vezetnek a nyomok, s az ő bűne a regény. Javallanám, hogy az egyoldalságok elkerülése érdekében adjunk mellé egy leányzót is.

— Szerintem csakis Tóth Zsuzsa mehet — emelte fel tintával, valamint stencillal és körömlakkal díszített ujját Simon Mari.

— Először is arra az évfolyamra jár, másodszer nem kell félni, hogy különösebb ellentétetbe bonyolódik Kardossal. Harmadszor pedig — vágta ki diadalmasan a fő érvet — senki más nem ér ár.

Zsuzsa egy pillanattal végignézett a némán várakozó társaságon és röviden így nyilatkozott:

— Jó.

— Rendben van — szolt a főszerkesztő megkönnyebülten. — Ezek alapján természetesen, hogy a regény további folytatását ők ketten írják.

Kardos Sanyi lassú kifejező mozdulatokkal, hosszan vakkarta fejbütykét.

Kétségtelen, hogy a nagy előadótérmetek az utolsó sorból lehet legjobban áttekinthető. Tóth Zsuzsa és Kardos Sanyi ma itt foglaltak helyet, meleg volt. Azonnal hozzáfogtak felderítő munkálataikhoz.

Farkas Évát nem kellett soká keresni. Két sorral előttük ült. A fiú nem volt ott.

Figyelték Évát. Az arcát nem láthatták hátulról, csak azt hogy eleinte szorgalmasan jegyzetelt, később aztán letette a tollat, és fejét kezébe temetve mozdulatlan maradt.

Zsuzsa kicsit kellemetlenül érezte magát. Éva tulajdonképpen barátja volt, bár a Pistával való kapcsolat kezdete óta keveset voltak együtt. Soha se beszélt neki erről a dolgról, s Zsuzsa most úgy érezte, nem szép az, hogy be-

hatolni próbál mások titkaiba. Amellett pedig sajnálta is Évát, mert az utolsó néhány percben világosan meglátta, hogy annak a szemüveges fiúnak a III. évről igaza volt. Éva nem olyan, mint mások.

A csengetésre Éva is felrezzent. Megfordult és körülnézett a teremben. Beszéd, kiabálás, füst. Tekintete lassan Zsuzsa szomorú, együttérző arcán állapotott meg. Elindult felé.

— Nagyon érdekel a következő előadás?

— Egyáltalán nem. Van valami sürögő dolog?

— Csak szeretnék beszélni veled. Van egy félórás számomra?

— Hogyne. Gyerünk ki.

Sanyi maradt. Tudta, hogy ami fontos a regényhez, eljut majd hozzá is. Utánanézett. Egymás mellett ment a két lány Zsuzsa komolyan, csinos fejét lehajtva Éva mosolyogó próbálva, ami olyan rosszul illett sápadt arcához.

— Elvtársak, én utálok a személyi problémákat, ma mégis egy személyi kérdést szeretnék napirendünk első pontjaként tárgyalni — nyitotta meg a III. év egyik KISZ-csoportjának összejövetelét Soós Béla, a vezető.

Nádas Pista sóhajtott. Tudta, hogy ő lesz terítéken.

— Nincs értelme sokat kergetnünk — folytatta Soós —, Nádas elvtársról van szó, illetve arról a lányról, akivel ő jóban van. Farkas Éváról. Utóbbi nem tagja szervezetünknek, és nem is közeledett felénk. Ezt természetesen senki sem kifogásolhatja, azt sem, hogy Pista nem kérdezte a mi véleményünket, kinek udvaroljon. Nem is szoltunk volna semmit. Ha egy kellemetlen incidens nem történik.

Értesítést kaptunk, hogy Farkas Éva apja ellen eljárás indul ellenforradalmi nézetek hangoztatása miatt. A család kispolgári. Közismert az a valóságos nevelés, amelyben Éva részesült, s mely neki és nekünk nem egy kellemetlen percet okozott már vita közben. Fejlődés nem látható. Azt hiszem, ilyen körülmények között a dolog elveszté magány-ügy jellegét. Itt be kell szólni nekünk is. Félünk kell a Farkas-féle nézetek hatásától, egyik legkomolyabb tagunkra. Félünk kell, hogy ebben a piszkos ügyben az ő becsületén is folyt eshet.

— Tettél valamit, hogy megváltoztasd Éva gondolkodását? — kérdezte András, a pénztáros.

Nádas lassan kezdett beszélni.

— Amikor megismerkedtünk, nyilván olyasmiről beszélünk szívesebben, ami összeköt, nem ami elválaszt. Ezeket a kényes kérdéseket kerültük. Egy darabig jó volt, mert én úgy képzeltem, két ember szeretheti egymást akkor is, ha nézeteik egyes pontokon különböznek.

— S te ezt helyesnek tartod?

— Nem. Már hamarabb rájöttem. Nem volt tiszta a dolog. Kellemetlen volt beszélgetés közben néha megállni, érezve a láthatatlan sorompót, hogy ne tovább, mert baj lesz állandóan kerülgetni minden nap előkerülő témákat. De szerettem Évát, s nem bírtam volna elveszíteni.

— Ez opportunizmus.

Miért? Nekem a menyasztóval szemben kell megvívni az osztályharcot? Olyan nagy ellenség ő? És más hasonló nincs is már Magyarországon?

— Nem a menyasszonyoddal harcolsz, hanem a múlt mocskos erőivel, a menyasztóval gondolatvilágáért. Amit nem is érdemelsz meg, ha nem tudod megvívni ezt a harcot.

— Egyébként mostanában már igyekeztem rá hatni. Szerettem volna kicsit hasonlóbbá tenni magamhoz. Szerettem volna elhozni ide, közénk.

— Mit tettél?

— Beszéltem neki. Nem sokat, inkább célozgatva, nem akartam megijeszteni. Mégis megijedt. Úgy érezte valószínűleg, félreismert engem, én nem értem meg őt. Higgycétek el, nagyon rendes lány ő, de valami furcsa gatlások vannak benne. Azt hiszem, nagyon sokat küszködök magával. Sajnos, az utóbbi időben kissé hidegebb hozzá, bár azt a vak is látja, hogy ez fáj neki.

Többen kiabáltak egyszerre:

- Nem voltál elég erőlyes.
- Elhamarkodtad.
- Bedőltél valami ócska szentimentalizmusnak.
- Vélünk szemben is vannak kötelességeid.
- Ha nem tudtad megvenni, hagyj ott.
- Pistát már nem turté.
- Ostobaság volt tőlem feladni kérdéseidre. Ehhez az egész dologhoz semmi közötök. En Éva mellett akkor is kitartok, ha az apját rabló-központjára felakasztják. Senkinek sincs joga követelni tőlem, hogy saját legszebb érzéseim, s egy ártatlan lányt feláldozzak. Elegem van belőletek.

Elrohant. Kicsit bánta már heveségét, de elhatározása szilárd volt. Még delután beszélni akart Évával.

(Folyt. köv.)